

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

Best Practices ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ระดับปฐมวัย

นางสาววันวิสา ม่วงทอง

ตำแหน่ง ครู วิทยะฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอนุบาลแพร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร์ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง

ชื่อผลงาน : การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผู้นำเสนอผลงาน : นางสาววันวิสา ม่วงทอง ตำแหน่ง ครู วิทยะฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอนุบาลแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญในชีวิต เป็นระยะที่มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์ โดยเฉพาะระบบประสาทและสมอง เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด การส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการกลุ่มเด็กปฐมวัยอย่าง ถูกต้องเหมาะสม จะทำให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี มีทักษะทางปัญญา ทักษะการเรียนรู้ ทักษะ สังคม และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาได้เต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๙) สอดคล้องกับแผน การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ กำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีพระราชบัญญัติการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีเป้าหมายมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนให้มีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ วินัย . อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะการพัฒนาทุกด้านมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก

จากการสรุปรายงานของกรมอนามัย สถานพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ พบว่าเด็กไทยมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๘.๘ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (สถาบันอนามัยแห่งชาติ, ๒๕๖๖) โรงเรียนอนุบาลแพร่ได้รับความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในการคัดกรองเด็กปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๕ พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๔ ที่ผู้จัดทำเป็นครูประจำชั้น เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการทุกด้านปกติร้อยละ ๗๐ แต่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ในบางด้าน เช่น ด้านกล้ามเนื้อเนื้อมัดใหญ่และการเคลื่อนไหว ด้านกล้ามเนื้อเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ด้านเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ตามผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยรวมร้อยละ ๓๐ พบว่า ไม่เป็นที่น่าพอใจ จำเป็นต้องยกระดับให้มีพัฒนาการทุกด้านสมวัยสูงขึ้น มากกว่าร้อยละ ๙๐ และมีพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

ผู้จัดทำจึงได้ศึกษา ค้นคว้า และการนำแนวคิดของการการศึกษาต่างๆ มาออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยการนำแนวคิดของเฟรเดอเบลให้มีความสำคัญกับการเล่นและการพัฒนาศักยภาพของตัวเอง และมีความเชื่อว่า เด็กปฐมวัยควรจะเรียนรู้ด้วยการเล่น การแสดงออกอย่างอิสระ ซึ่งเฟรดริก วิสเฮมเฟรเดอเบล ผู้นำการศึกษาอนุบาลที่ได้รับขนานนามว่าเป็น “บิดาการศึกษาปฐมวัย” เด็กควรได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ทั้งนอกชั้นและในชั้นเรียน โดยเฉพาะประสบการณ์ที่ได้มาจากการเล่น โดยมีชุดของเล่นและกิจกรรม

(พัชรี พลโยธิน, ๒๕๖๐) ที่จะส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ รวมถึงพัฒนาเด็กที่มีความสงสัยล่าช้า รวมถึงแนวการสอนไฮสโคป (High Scope) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือทำผ่านมุมกิจกรรมที่หลากหลาย ที่มีสื่อและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นตัวช่วย โดยปล่อยให้เด็กเป็นผู้ริเริ่มการเล่นหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระด้วยตัวเอง มีพื้นฐานแนวคิดมาจากทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget's Theory) ที่ว่าด้วยการพัฒนาทางสติปัญญา ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ซึ่งเด็กสามารถสร้างความรู้ได้เองโดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์การเรียนรู้ (Constructive process of learning) ผ่านการกระทำของตนเอง และการประเมินผลงานอย่างมีแบบแผน (นรรชต์ ฝันเชียร , ๒๕๖๕) ซึ่งจะสอดคล้องกับปัญหาที่จะสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่และการเคลื่อนไหว ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ด้านเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ผู้จัดทำจึงได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำแนวคิดของ เพรอบเบล และแนวการสอนไฮสโคป (High Scope) ได้มีการปรับปรุงออกแบบกิจกรรม CPR Model ให้เฉพาะเจาะจง พัฒนาสื่อ และสร้างสื่อขึ้นมาใหม่ให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดทำสร้างแบบประเมินตามระดับช่วงวัย และจัดประสบการณ์ให้สะดวกต่อการประเมินที่ง่ายขึ้น

ผู้จัดทำเป็นครูประจำชั้นจึงสนใจศึกษาพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ จากปัญหาดังกล่าว จึงเห็นว่าเด็กควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ด้านการเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการให้ครบถ้วนทุกด้านและสมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเป็นไปตามขั้นตอนและเป็นไปตามลำดับ เหมาะสมกับระดับความสามารถและพัฒนาการของเด็ก สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาการสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model

๒.๓ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองในด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

๓. เป้าหมาย

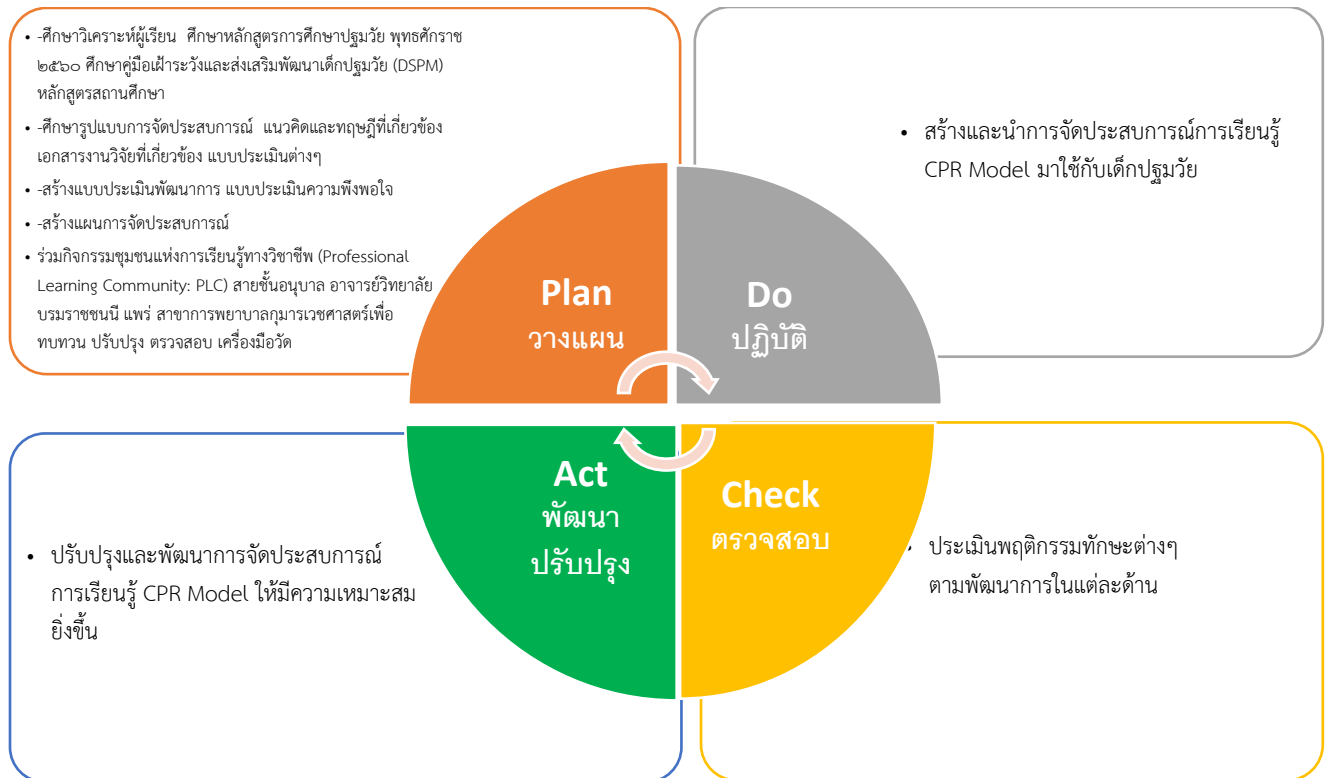
๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๔ โรงเรียนอนุบาลแพร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๒๐ คน

๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๔ โรงเรียนอนุบาลแพร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๒๐ คน เมื่อเด็กได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model เด็กมีพัฒนาการสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model

๔. ขั้นตอนดำเนินงาน

แผนภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินการของ CPR Model

๕. ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

๕.๑ ผลจากการสร้าง CPR Model เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เด็กมีพัฒนาการสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แสดงว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model ที่สร้างขึ้นสามารถใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้

๕.๒ ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๔ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗.๕๕ คะแนน และ ๑๓.๘๐ คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๓ ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองในด้านพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒/๔ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อระดับพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่

๒/๔ โรงเรียนอนุบาลแพร์ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๔๗ ระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๖ และ ระดับปานกลาง ร้อยละ ๗ ตามลำดับ ส่วนน้อยและน้อยที่สุด ไม่ปรากฏ

๖. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

๖.๑ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยให้การสนับสนุน มีการนิเทศติดตาม เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

๖.๒ อาจารย์วิทยาลัยบรมราชชนนี แพร์ สาขาการพยาบาลและเวชศาสตร์ และคณะครูสายชั้นอนุบาลให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำในการทำงาน

๖.๓ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและคอยสนับสนุนให้การดำเนินงานลุล่วง และประสบผลสำเร็จ

๖.๔ เด็กทุกคนกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

๖.๕ ผู้จัดทำมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model อย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลปรับปรุง และพัฒนาผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ

๗. บทเรียนที่ได้รับ

๗.๑ เด็กเกิดทักษะต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ จนทำให้เด็กมีพัฒนาการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด และเด็กผ่านเกณฑ์พัฒนาการทุกด้านร้อยละ ๙๐

๗.๒ เด็กมีความกระตือรือร้น มีความสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ใฝ่ที่จะเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ทำกิจกรรม

๗.๓ เด็กมีการปรับตัว ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เป็นกลุ่ม

๗.๔ ครูผู้สอนเกิดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรม ได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรู้และทักษะการสอนที่ดีขึ้น ส่งผลให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีไปใช้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ฝึกทักษะต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘. การเผยแพร่/การยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

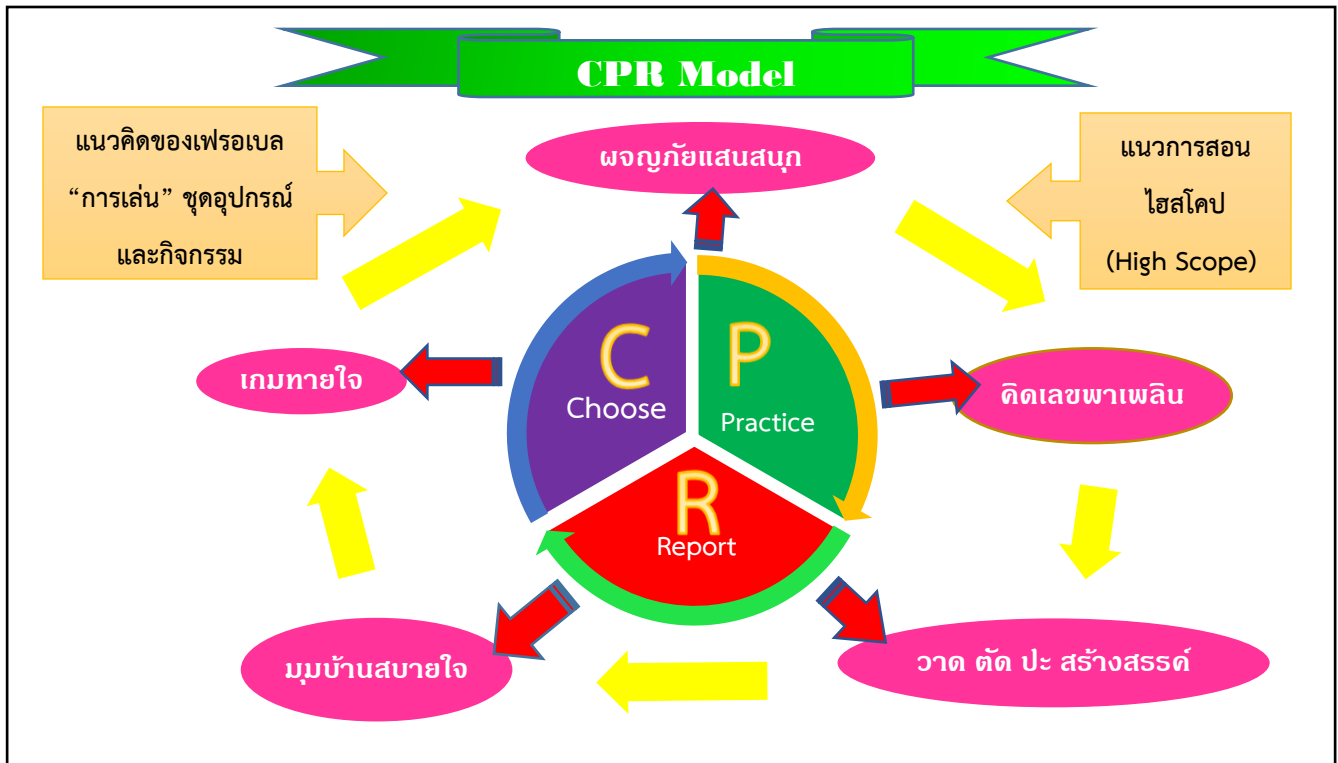
๘.๑ เผยแพร่นวัตกรรมให้กับครูปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลแพร์ เผยแพร่ให้กับบุคลากรในโรงเรียน ทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่าย ทางกลุ่มไลน์ Facebook เว็บไซต์ ของโรงเรียน

๘.๒ รายงานการจัดกิจกรรมแก่ผู้ปกครองในกลุ่มไลน์ห้องเรียน และรายงานผลส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย CPR Model เมื่อวันประชุมผู้ปกครอง

๘.๓ เผยแพร่จัดนิทรรศการและนำเสนอผลงาน ในงานมหกรรมวิชาการ เปิดบ้านคุณธรรม

๘.๔ ได้รับรางวัลระดับยอดเยี่ยม อันดับที่ ๒ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำหรับครูผู้สอน ระดับปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร์ เขต ๑

ภาคผนวก

แผนภาพ แสดงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ CPR Model

ประมวลภาพขั้นตอนการดำเนินงานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย CPR Model

กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

คณะครูสายชั้นอนุบาล อาจารย์วิทยาลัยบรมราชชนนี แพร์ สาขาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ สหนา ทบพวน ตรวจสอบ ปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย CPR Model

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย CPR Model

ขั้นที่ ๑ ขั้นตัดสินใจเลือก (Choose : C)

เด็กวางแผนตนเองว่าสนใจ อยากทำกิจกรรมอะไร (กิจกรรมผจญภัยแสนสนุก , กิจกรรมวาด ตัด ปะ
สร้างสรรค์ , กิจกรรมคิดเลขพาเพลิน ,กิจกรรมเกมทายใจ และกิจกรรมมุมบ้านสบายใจ) แล้วเลือกกิจกรรมได้คน
ละ ๒-๓ กิจกรรม จากนั้นจึงหยิบสติ๊กเกอร์รูปกิจกรรมมาติดในสมุดรายงานของตนเอง

ขั้นที่ ๒ ขั้นปฏิบัติ (Practice : P)

เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามที่เลือกกิจกรรมนั้นในสมุดรายงานของตนเอง โดยเด็กสามารถเข้าเล่นแต่ละ
กิจกรรม จำนวนคนไม่เกิน ๔ คน เมื่อเด็กลงมือทำกิจกรรมเสร็จ ๑ อย่าง แล้วให้หยิบสติ๊กเกอร์รูปกิจกรรมสีปะติด
ในสมุด ครูคอยดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ สังเกตอยู่ห่างๆ

กิจกรรมผจญภัยแสนสนุก

กิจกรรมวาด ตัด ปะ สร้างสรรค์

กิจกรรมคิดเลขพาเพลิน

กิจกรรมเกมทายใจ

กิจกรรมมุมบ้านสบายใจ

ขั้นที่ ๓ ชั้นรายงาน (Report : R)

เด็กออกมาเล่ากิจกรรมจากสมุดรายงานของตนเองที่ทำว่าบรรลุเป้าหมายที่ได้ทำกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร
ครั้งหน้าเด็กจะอย่างไร หรือ ชอบกิจกรรมอะไร เพราะอะไร แล้วจับคู่เพื่อน แล้วเล่าให้เพื่อนฟัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง